

Силабус курсу
Науково-педагогічна практика

Освітній ступінь – доктор філософії (PhD)
Галузь знань: 09 Біологія
Спеціальність: 091 Біологія
Освітньо-професійна програма «Біологія»
Кількість кредитів: 8
Рік підготовки, семестр – II рік, IV семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська.

Керівник курсу

доктор біологічних наук, професор **Грубінко Василь Васильович**

Контактна інформація v.grubinko@gmail.com; (0352)435901

Опис дисципліни

Курс «Науково-педагогічна практика» в системі вищої освіти є компонентом професійної підготовки до науково-педагогічної діяльності та є видом практичної діяльності здобувачів вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу у вищій школі, включаючи викладання спеціальних дисциплін, організацію навчальної діяльності, науково-методичну роботу з дисциплін, набуття вмінь і навичок практичної викладацької діяльності. Мета науково-педагогічної практики здобувачів освітньо-наукового рівня доктора філософії зі спеціальності 091 Біологія полягає у підготовці фахівців до здійснення освітнього процесу з вивчення навчальних дисциплін біологічного циклу в закладах вищої освіти III–IV рівня акредитації на другому (магістерському) рівні здобуття вищої освіти, проведення інноваційної, креативної освітньої та науково-педагогічної діяльності. У результаті практики у здобувачів сформується потреба систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати. Крім того, під час науково-педагогічної практики у здобувачів вищої освіти продовжуватиме складатися власний творчий стиль педагогічної діяльності.

Науково-педагогічна практика сприяє розвитку професійної самосвідомості, культури спілкування, формуванню теоретичного, практичного та особистісно-мотиваційного компонентів професійної компетентності практикантів. Формування практичних умінь і навичок аспіранта здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних (практичних) занять, організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Під час такої практики виникає можливість апробувати результати досліджень, що проводяться аспірантом під час написання дисертаційної роботи.

Навчальний контент

№	Тему	Результати навчання	Завдання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Викладацька практика			
1.	Організаційна діяльність здобувача-практиканта	Вміння планувати, організовувати та кваліфіковано відображати й презентувати результати власної педагогічної діяльності.	Вивчення структури, змісту й особливості організації діяльності кафедри у закладах вищої освіти. Розробка індивідуального плану роботи аспіранта-практиканта. Ведення щоденника практики. Оформлення конспектів проведених занять. Оформлення протоколу аналізу заняття, проведеного іншими аспірантами-практикантами. Оформлення і ведення документації щодо результатів педагогічної практики. Підготовка звіту про результати практики.
2.	Освітня діяльність здобувача-практиканта	Вміння організовувати та проводити різні форми навчальних занять з профільних дисциплін кафедри, використовуючи інноваційні освітні технології; ефективно організовувати педагогічне діалогічне спілкування.	Планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять. Складання планів-конспектів лекційних та лабораторних (практичних) занять. Підбір та використання інноваційних, інформаційно-цифрових технологій викладання в процесі занять (мультимедійні презентації, аудіо-, відео-контент).

			Розробка і використання на заняттях інтерактивних, діалогічних методів навчання. Проведення навчальних занять за розкладом: лекцій, лабораторних (практичних) занять. Проведення консультацій для студентів.
3.	Методична діяльність здобувача-практиканта	Вміння критично аналізувати й оцінювати традиційні форми і методи викладання біологічних дисциплін; розробляти та удосконалювати методичні матеріали щодо наукового та методичного супроводу освітнього процесу; здійснювати науково-методичну допомогу студентам; проектувати, оптимізувати та оцінювати якість навчально-виховного процесу та освітнього середовища.	Ознайомлення зі змістом та особливостями організації освітнього процесу з біологічних дисциплін у закладі вищої освіти (з освітніми програмами, навчальними планами, розкладом занять тощо). Ознайомлення зі змістом і структурою кредитно-трансферної (кредитно-модульної) системи навчання. Ознайомлення з навчально-методичним комплексом дисципліни (навчальна програма дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, теми і плани лекцій, практичних і лабораторних занять, завдання для самостійної роботи, засоби для поточного, модульного і підсумкового контролю). Ознайомлення з матеріалами методичного забезпечення навчальної дисципліни (підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо). Розробка робочої навчальної програми курсу (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового контролю тощо). Участь у засіданнях кафедри, у роботі методичних семінарів викладачів тощо. Відвідування та науково-методичний аналіз занять викладачів кафедри та колег-практикантів.
4.	Ціннісно-орієнтаційна діяльність здобувача-практиканта	Вміння ефективно організовувати різні види педагогічної комунікації, вибирати і конструювати зміст, форми, методи і засоби виховної, позааудиторної роботи	Ознайомлення з організацією виховної роботи у закладі вищої освіти (з комплексним планом організаційно-виховної роботи вишу, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі). Виконання обов'язків помічника куратора академічної групи. Організація і проведення виховного заходу в академічній групі, години куратора академічної групи, бесід щодо формування системи ставлень студентів тощо. Відвідань та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти-практиканти.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Науково-дослідна практика			
5.	Ознайомлення із системою науково-дослідної роботи і науково-методичною базою випускової кафедри	Вміння здійснювати критичний аналіз, оцінку та синтез нових та комплексних ідей; розробляти та застосовувати методологічну базу власного наукового дослідження для вирішення актуальної наукової проблеми в галузі біології; ініціювати, організовувати та проводити комплексні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які приводять до отримання нових знань; здійснювати ґрунтовний моніторинг наукових джерел інформації щодо досліджуваної	Вивчення тематики, методології та методики науково-дослідної роботи кафедри, її результатами та матеріальної бази. Участь у наукових семінарах кафедри, що на час практики відбуваються у закладі вищої освіти. Поетапна робота над науковим дослідженням у галузі біології із застосуванням як теоретичних, так і експериментальних методів з дотримання методології та методики проведення дослідження. Робота над оригінальністю дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечення необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація

		проблеми; визначати рівень об'єктивності фактологічної інформації в різних видах наукових джерел, оцінювати достовірність та репрезентативність джерел інформації.	відповідних документів. Аналітичне виокремлення наукової новизни, теоретичної і практичної значущості дисертаційного дослідження для біологічної науки і практики.
6.	Здійснення апробування результатів теоретичної й практичної частин наукового дослідження здобувача	Вміння формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробленості; здійснювати ґрунтовний моніторинг наукових джерел інформації щодо досліджуваної проблеми; кваліфіковано відображати результати наукових досліджень у наукових статтях, опублікованих як у фахових вітчизняних виданнях, так і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз; презентувати результати своїх досліджень на міжнародних наукових конференціях, семінарах, практично використовувати іноземну мову (в першу чергу англійську) у науковій діяльності.	Презентація наукових результатів за кожним розділом дисертаційного дослідження. Систематизація, узагальнення, виокремлення власних критеріїв наукового аналізу дисертаційного дослідження. Представлення наукової інформації у форматі наукової статті, тез доповідей на наукових конференціях та круглих столах. Дотримання наукових норм наукового цитування та посилання на джерельну базу дослідження. Самостійний творчий науковий процес. Запобігання академічній недоброчесності.
7.	Виконання індивідуальних дослідницьких завдань випускової кафедри за дорученням наукового керівника відповідно до теми наукового дослідження здобувача	Вміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки із виявленого у наукових джерелах фактичного змісту та проектувати конструктивно-інтерпретаційні моделі на підставі результатів наукових досліджень в галузі біології; використовувати сучасні інформаційно-цифрові та комунікативні технології при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації даних.	Формулювання власної наукової концепції. Ведення наукової дискусії з аргументуванням власних наукових доводів та відповідями на контраргументи опонентів. Презентація результатів дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей, майстер-класів, дискусійних клубів тощо. Підготовка та проведення засідання студентського наукового гуртка згідно до тематики дисертаційного дослідження.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і інтегруються у світовий науковий простір через публікації.
ЗК 3	Набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою.
ЗК 5	Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації.
ЗК 7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СК 6	Здатність захищати власні права інтелектуальної власності, планувати та управляти процесом реалізації інтелектуального продукту.
СК 7	Здатність організовувати наукові дослідження та освітній процес у закладах вищої освіти, а також використовувати сучасні освітні технології.

	Результати навчання
РН 1	Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.
РН 3	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.
РН 6	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
РН 8	Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці.

Літературні джерела

1. Біляковська О.О., Мицишин І.Я., Цюра С.Б.. Дидактика вищої школи: навч. посібн. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 360 с.
2. Вихрущ В.О., Гуменюк С.В., Вихрущ-Олексюк О.А. Психодидактика вищої школи: інноваційні методи навчання : навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2017. 280 с.
3. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
4. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І. Філософія та методологія науки: підручник. К. : Київський університет, 2008. 223 с.
5. Зайченко І.В., Теслиук В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І. В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.
6. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця : ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 224с.
7. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. К. : Знання, 2005. 486с.
8. Малихін О. В., Павленко І. Г., Лаврентьева О.О., Матукова Г. І. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Київ : КНТ, 2014. 262 с.
9. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи : Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.
10. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібн. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
11. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посібник / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. С. 5–105.
12. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : (бібліотека з освітньої політики) / [Під ред. О. В. Овчарук].* К. : МОН України, 2004. С. 16–26.
13. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса : СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
14. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі К. : Вища школа, 2005. 240 с.
15. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.Н. Методологія педагогічного дослідження. Навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2014. 440 с.
16. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи. навч. посіб. К. : Кондор, 2011. 628с.
17. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : Навч. посіб. Вид. 2-е, допов. К. : «Академвидав», 2014. 456 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Звітна документація з практики, яка здається із порушенням термінів без поважних причин, оцінюється на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Рукопис статті або тези доповіді за темою дисертаційного дослідження перевіряються на наявність плагіату і допускаються до друку із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Політика щодо відвідування: Відвідування бази практики є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин завдання практики можуть виконуватися в он-лайн формі за погодженням з керівником.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1. Викладацька практика	80
Організаційна діяльність	10
Освітня діяльність	50
Методична діяльність	15
Цінісно-орієнтаційна (виховна) діяльність	5
Модуль 2. Науково-дослідна практика	20
Ознайомлення із системою науково-дослідної роботи і науково-методичною базою випускової кафедри	5
Здійснення апробування результатів теоретичної й практичної частин наукового дослідження здобувача	10
Виконання індивідуальних дослідницьких завдань випускової кафедри за дорученням наукового керівника відповідно до теми наукового дослідження здобувача	5
<i>Модуль 2 є обов'язковою частиною наукової складової освітньо-наукової програми і оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача. Виконання частини завдань науково-дослідної практики аспірант презентує під час семестрового звіту.</i>	-
Сума	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за науково-педагогічну практику

Бали	Шкала ЄКТС	Національна шкала
90–100	A	відмінно
85–89	B	добре
75–84	C	добре
65–74	D	задовільно
60–64	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) робоча програма навчальної дисципліни;
- 2) перелік документів, що подаються до захисту результатів практики;
- 3) контрольно-оцінювальна картка результатів науково-педагогічної практики.